

китъ на педагогиката на тази наука, но тъй като една голъма част отъ неговото рѣшение зависи отъ това обучение, то се изисква всѣ-
ки прѣподавател по Естествена история да направи сериозно уси-
лие за своето самообразование по всички науки, които сѫ въ свръз-
ка съ неговия прѣдметъ. Тогава много отъ прѣките ще бѫдатъ
прѣмахнати.

Никога, обаче, прѣподавателъ по Ест. история не трѣбва да очаква грамаденъ усъхъ въ това отношение, защото раз развиващето на религиозното чувство, изработването на такъвъ мирогледъ, е стадия отъ общото развитие, която послѣдва по късно. Възпитаниците у-
същатъ нужда отъ религиозенъ животъ само когато станатъ напълно самостоятелни, а не когато се намиратъ подъ грижите на своите родители и учители. Когато тѣ се почувстватъ въ живота съ разбити идеали, когато дойдатъ до убѣждението, че всички срѣд-
ства, съ които тѣ сѫ мислѣли да напрѣднатъ въ живота, сѫ не-
състоятелни, чакъ тогава тѣ усъщатъ нужда отъ други оръдия на природата и отъ религиозенъ животъ. Но, за да може тогава да се появи животъ въ тѣхъ, трѣба тѣхните религиозни чувства да сѫ били култивирани отъ по-рано, ако това липсва, тогава цѣлото са-
мостоятено възпитание е компрометирано. Съ една дума, ако ест. науки се прѣподаватъ въ смисъль, щото да се прѣмахнатъ недостатъците, които сега сѫществуватъ, тогава нѣма съмѣнение цѣльта, която прѣс-
лѣдваме съ тѣхното изучване ще бѫде напълно постигната.

Тука нѣма нужда обширно да се разглеждатъ срѣдствата, тъй като тази работа е извѣстна и е много писано по нея. Ще кажемъ само, че е достатъчно прѣподавателите по Ест. науки да схванатъ добре цѣ-
литъ, които ще прѣследватъ и сами да подбератъ начини за прѣ-
подаванието имъ. Методите сѫ едни сѫщи, само че нужно е да се посочатъ кои отъ тѣхъ сѫ по удобни и цѣлесообразни.

Ест. науки се изучаватъ въ два ерѓга: въ долните и въ горните
класове. Важно е да се знае, какво трѣба да се прѣследва въ едина
и въ другия случай. Огъ формална точка зреене трѣба да се при-
знае, че както въ долните, така и въ горните класове, трѣба да се
се развие наблюдателността въ учениците. Наблюденията трѣба да
ставатъ съ просто око (елементарно наблюдение), а въ горните ос-
вѣнъ елементарно се наблюдава и съ микроскопъ. Въ долните